

Enterální výživa

PhDr. Jana Hlinovská, PhD.

- Přívod živin do trávicího traktu přirozenou cestou, podporuje funkci trávicího traktu
- Zajišťuje celkový nebo částečný energetický příjem a překonává anatomické nebo funkční překážky v oblasti horní části trávicího traktu

Enterální výživa

- Enterální výživu můžeme aplikovat různými způsoby:

P.O.

- **NSG**

- **NJS**

- **PEG** perkutánní endoskopická gastrostomie

- **PEJ** perkutánní endoskopická jejunostomie

Cesty aplikace výživy

- Malnutrice
- Akutní nebo chronické záněty slinivky břišní
- Poruchy polykání
- Předoperační příprava, časná pooperační výživa
- Aktinoterapie, chemoterapie
- Podvýživa spojená se zhoubnými novotvary

Indikace

- Náhlé příhody břišní (krvácení do trávicí trubice, perforace stěny GIT)
- Těžké hyperkatabolické stavy (polytrauma, popáleniny)
- Akutní pankreatitida
- Peritonitis
- Paralytický a mechanický ileus

Kontraindikace enterální výživy

- Roztoky k enterální výživě:
 - Připravované kuchyňskou technologií
 - Připravované firemně splňující mikrobiologické požadavky; chemické složení proteinů, aminokyselin, sacharidů, minerálů, vitamínů a stopových prvků

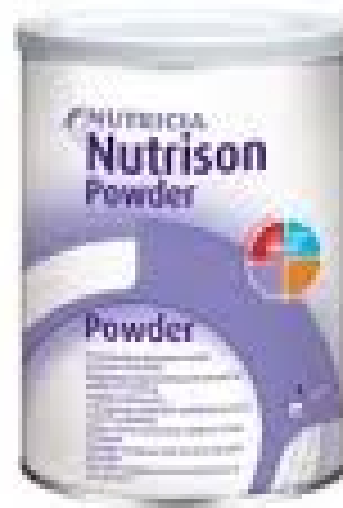
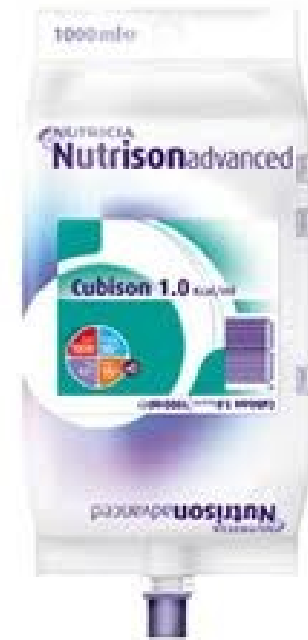
Roztoky enterální výživy:

Druhy enterální výživy (EV)

- **Polymerní EV** - částečně zachována trávicí schopnost – složením nejbližší přirozené stravě.
- **Oligopeptidová EV** - zhoršená trávicí a resorpční funkce GIT (sepsy, katabolismus, polytraumata) –obsahuje částečně naštěpené živiny
- **Elementární EV** –resorpční poruchy GIT - syndrom krátkého střeva, stavy po protažovaném ileu, po velkých chirurgických výkonech

- **Modifikovaná EV** - specificky izolované nutriční substráty (AMK, mastné kys.,...).
- Užívá se k cílené léčbě nemocných orgánů a naopak jsou vyloučené látky, které mohou organismus poškodit při různých onemocněních
 - EV určená k léčbě jaterního selhání
 - EV určená k léčbě kardio-respiračního selhání
 - EV ovlivňující funkci střev
 - EV při Crohnově chorobě a ulcerózní kolitidě

- Sonda se zavádí nosní dutinou do žaludku
- Při krátkodobé indikaci (4-6 týdnů)
- Zavádí se v sedě nebo v leže
- Sonda se musí minimálně každých 12h polohovat
- **Aplikace stravy:** bolusově, ntermitentně, kontinuálně

Nasogastrická sonda = NGS

- Sonda se zavádí nosní dutinou do duodena nebo jejunu
- Zavádí se pomocí gastrofibroskopu a správná poloha sondy je kontrolována rentgenovým vyšetřením
- Stravu můžeme aplikovat: bolusově, užitím gravitačního spádu, enterální pumpou

Nasojejunální sonda = NJS

= perkutánní endoskopická
gastroskopie/jejunoskopie

- Zavedení setu přes břišní stěnu do žaludku nebo do tenkého střeva
- Tato metoda se volí u K/P, u kterých předpokládáme dlouhodobou nutnost umělé výživy (déle než 6 týdnů)
- Aplikace výživy: bolusové podání (250-300 ml)

PEG, PEJ

- Mechanické komplikace – vytažení sondy, ucpání, dislokace, aspirace výživy
- Infekční komplikace – kontaminace výživy, špatný postup a zanesení infekce jako nozokomiální nákazy, infekce v okolí PEGu... Nejzávažnější komplikací je vznik a rozvoj aspirační pneumonie – žaludeční obsah nateče z nějakého důvodu (náhlé bezvědomí, pád, zvracení, vdechnutí...) do plic
- Metabolické komplikace – zácpa, průjem, nadýmání, zvracení, apod.

Komplikace enterální výživy

- 0 Tekutá
- 1 Kašovitá
- 2 Šetřící
- 3 Racionální
- 4 S omezením tuků
- 5 Bílkovinná, bezezbytková
- 6 Nízkobílkovinná
- 7 Nízkocholesterolová
- 8 Redukční
- 9 Diabetická
- 10 Neslaná šetřící
- 11 Výživná
- 12 Strava batolat
- 13 Strava větších 11000 pro děti od 3 let do 6 let věku
- 13 S Strava dětí 7-10let
- 14 speciální dietní postupy

Základní dietní systém

Speciální dietní systém

- 0 S Čajová
- 1 S Tekutá, výživná
- 2 S Mixovaná šetřící
- 4 S S přísným omezením tuků
- 9 S Diabetická, šetřící
- 9 SK Diabetická, šetřící, mixovaná
- 9 SN Diabetická, šetřící, neslaná

Děkujeme za pozornost

- HOFFMANOVÁ, P., PLÍVOVÁ, L. *Základy ošetrovatelské péče I. díl.* Liberec: TUL, 2008, n1. vydání
- TRACHTOVÁ, E. *Potřeby nemocného v oše.procesu.* Brno: NCO NZO, 2006, 1. vydání

Použitá literatura